

Årsplan 2025-2026

BORGEJORDET BARNEHAGE

Innledning	4
Årsplan	4
Barnehagen er en pedagogisk virksomhet	4
Larviksbarnehagen	4
Kommunens visjon og verdier	6
Presentasjon av barnehagen	7
Kontaktinformasjon	8
Barnehagens åpningstid	8
Merkedager i Borgejordet barnehage	9
Våre fokusområder 2025 -26	11
Barnehagens samarbeidspartnere	13
Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis	13
Barnehagens verdigrunnlag	14
Barn og barndom	15
Demokrati	15
Mangfold og gjensidig respekt	16
Likestilling og likeverd	17
Bærekraftig utvikling	17
Livsmestring og helse	19
Barnehagens formål og innhold	21
Omsorg	21
Danning	23
Læring	24
Vennskap og fellesskap	25
Samarbeid mellom hjem og barnehage	28
Overganger	29

Når barnet begynner i barnehagen	29
Overgang innad i barnehagen	29
Overgangen mellom barnehage og skole	30
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	31
Planlegging	31
Vurdering	31
Dokumentasjon	32
Barnehagens arbeidsmåter	32
Progresjon	33
Barnehagens digitale praksis	33
Trafikksikker barnehage	34
Kompetanseplan	34

Innledning

Årsplan

Barnehagen skal utarbeide en årsplan. I tillegg skal det utarbeides planer for kortere og lengre tidsrom og for ulike barnegrupper etter behov. Årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser.

Årsplanen inneholder informasjon om hvordan barnehagen arbeider med omsorg, danning, lek og læring for å fremme barnas allsidige utvikling. Planen gir informasjon om hvordan barnehagelovens bestemmelser om innhold ([§ 2](#)) og barns rett til medvirkning ([§ 3](#)) og rammeplanen følges opp, dokumenteres og vurderes.

[Progresjonsplanen](#) er laget som et vedlegg til Årsplanen og vil være et viktig arbeidsredskap for planlegging og evaluering for barnehagens personal.

Barnehagen er en pedagogisk virksomhet

Barnehagen er ifølge [Rammeplan for barnehagen](#) en pedagogisk virksomhet der samfunnsmandatet er å ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal tilby barn under opplæringspliktig alder et omsorgs- og læringsmiljø som er til barns beste. Dette skal gjøres i samarbeid og forståelse med barnas hjem.

Larviksbarnehagen

De kommunale barnehagen i Larvik ønsker å bidra til helhet og sammenheng i barnas oppvekst - og utdanningsløp, samt hele barnets fysiske og psykiske helse. Vi bryr oss om det som skjer i barnets liv, og vi ønsker å bidra til at barna får de beste forutsetningene for å mestre livet. De ulike virksomhetsområdene samhandler tett med hverandre, slik at barnas trivsel og utvikling blir ivarettatt og sørger for, blant annet, gode overganger.

[Jeg er meg](#) har vært et prosjekt for barnehager og skoler i Larvik. Prosjektet er nå implementert i alle barnehager og har som hensikt å fremme barn og unges seksuelle helse og livsmestring for å forebygge overgrep og vold.

Planen [Kvalitet i barnehagen](#) skal bidra til at det blir et likeverdig og enhetlig barnehagetilbud i alle kommunale barnehager i Larvik. Tidlig innsats, mestringsperspektivet, samarbeid og samhandling vektlegges. Planen viser vår retning og våre veivalg.

For barnehageåret 2025/2026 skal vi også:

- Videreutvikle en bærekraftig modell for spesialpedagogiske tiltak i barnehage hvor fokus er på å sikre likeverdig og god kvalitet for barn som trenger særskilt hjelp.
- Fortsette å innarbeide [Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis](#)
- Øke ansattes kompetanse om alternativ og supplerende kommunikasjon - [ASK](#) i samarbeid med Pedagogisk psykologisk tjeneste.
- Bidra til foreldrekraft i et tverrfaglig miljø (barnehage, skole, helsestasjon, Pedagogisk psykologisk tjeneste).

Foreldrekraft er et begrep som ofte brukes for å beskrive den styrken og evnen foreldre har til å takle utfordringer og motgang i foreldrerollen. Dette kan inkludere evnen til å håndtere stress, bekymringer og konflikter på en konstruktiv måte, samt å opprettholde en positiv og støttende relasjon til barna sine. Det innebærer også en evne til å sette grenser, gi veiledning og støtte barna i deres utvikling og vekst. Det kan også handle om hvordan foreldre kan være hverandres støtte i oppdragerollen.

I tillegg driver hver barnehage sitt eget utviklingsarbeid

Kommunens visjon og verdier:

Visjon for Larvik kommune: **“Sammen skaper vi gode dager”**

Verdier for Larvik kommune: **Nysgjerrig + Ærlig + Raus + Engasjert = NÆRE**

Dette gjenspeiles i følgende planer:

Strategidokument - Virksomhetsplan -Kvalitet i barnehagen - Årsplan

Strategidokumentet for Larvik kommune:

De forskjellige delene i Strategidokumentet viser hvilke langsiktige og kortsiktige mål Larvik kommune jobber med.

Virksomhetsplan for barnehagene:

Viser hvilke tiltak og mål barnehagen og enheten har for det året vi er inne i. Gjelder for et år av gangen, og bygger opp under målene i Strategidokumentet.

Kvalitet i barnehagen

Viser hvilken retning barnehagene samlet skal utvikle og våre veivalg.

Årsplanen for hver barnehage:

Er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og viser barnehagenes valg og begrunnelser. Den skal også gi informasjon om barnehagenes pedagogiske arbeid til myndighetsnivåene, barnehagenes samarbeidspartnere og andre interesserte.

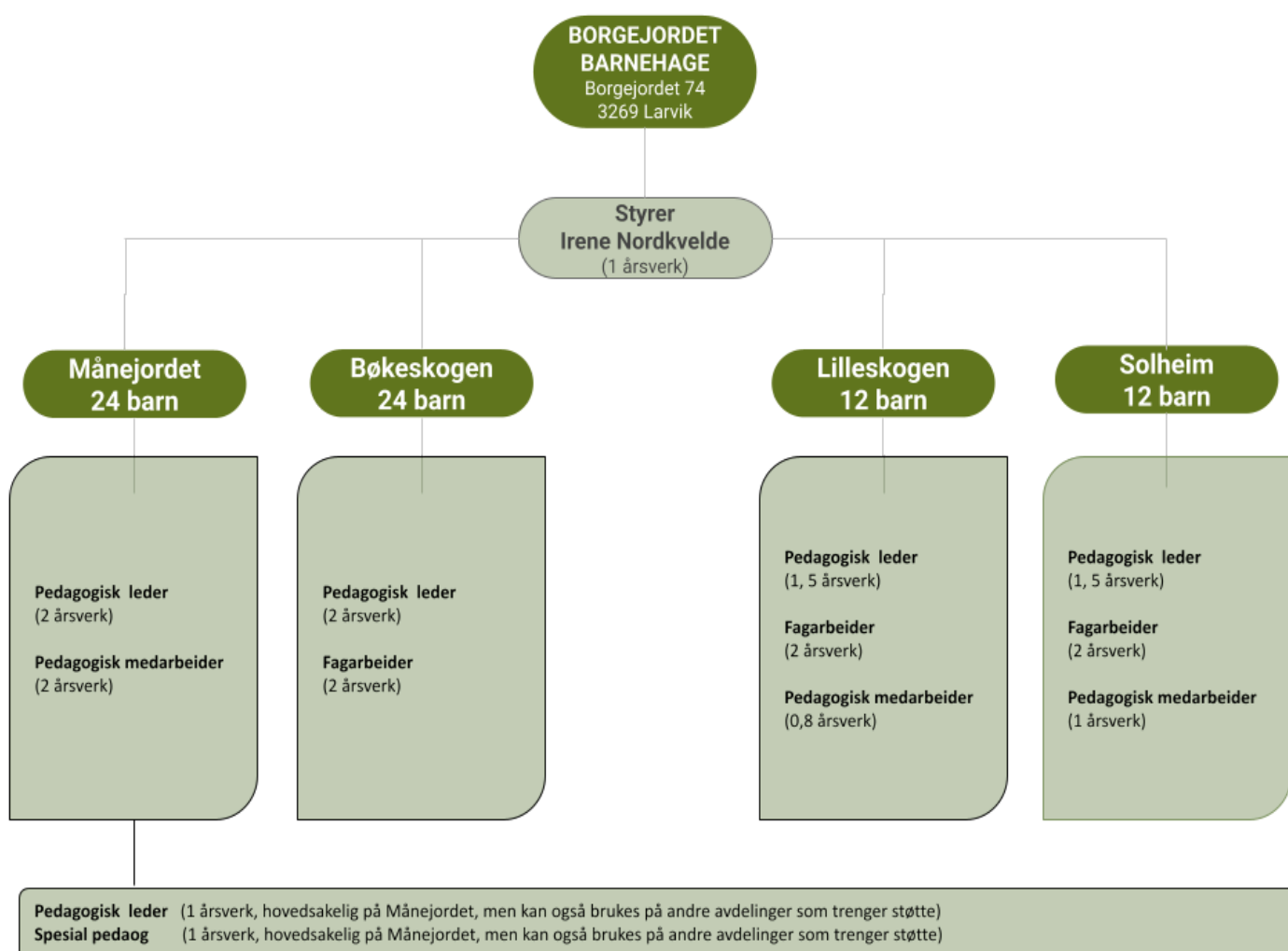

Presentasjon av barnehagen

Borgejordet barnehage ligger sentralt i Larvik med kort avstand til blant annet biblioteket, Bøkeskogen og Doktorfjellet. Barnehagen har et stort uteområde som innbyr til mye lek og læring. Barnehagen består av fire avdelinger, to avdelinger for barn 0-3 år, og to avdelinger for barn 3-6 år, med totalt 72 plasser.

Borgejordet barnehage har en personalgruppe med lang erfaring og god kompetanse, som jobber aktivt for at barna skal oppleve tilhørighet og mestring i en allsidig hverdag, utvikle sosial kompetanse, og oppleve glede, trivsel og vennskap.

Vi er partnerbarnehage med USN og i perioder kan vi ha studenter utplassert hos oss som en del av sin utdanning.

Kontaktinformasjon

Avdelingenes telefonnummer:

- LILLESKOGEN 98 25 32 13
- SOLHEIM 98 25 32 11
- MÅNEJORDET 98 25 32 10
- BØKESKOGEN 98 25 32 12

Styrer Irene Nordkvelde

Telefon: 40 45 40 58

epost: irene.nordkvelde@larvik.kommune.no

Virksomhetsleder barnehage Anja Sterner

Telefon: 91 31 60 49

epost: anja.sterner@larvik.kommune.no

Vår postadresse er:

Borgejordet barnehage

Postboks 2020

3255 LARVIK

Vår besøksadresse er:

Borgejordet 74

3269 Larvik

Barnehagens åpningstid

Borgejordet barnehage er åpen mandag - fredag klokken 7:15-16:45.

Vi har åpent mellom jul og nyttår, og i påskeuken, etter behov.

Julaften, Nyttårsaften og onsdag før skjærtorsdag stenger barnehagen klokken 12:00.

Barnehagen er sommerstengt i uke 28, 29 og 30.

Barnehagen har 5 planleggingsdager i året (jmf. våre vedtekter). Planleggingsdagene bruker vi til pedagogisk planarbeid, evaluering og kompetanseheving. Disse dagene er barnehagen stengt.

Følgende datoer er satt av til planleggingsdager i 2025-26:

- 25.08.25
- 19.11.25
- 02.01.26
- 15.05.26
- 16.06.26

Merkedager i Borgejordet barnehage

Samenes nasjonaldag

Vi markerer samenes nasjonaldag den 6.februar. I forkant har vi gjort oss bedre kjent med samisk kultur og levesett.

Fastelaven og karneval

Vi tar vare på tradisjonene våre og fokuserer på glede og kreativitet. Vi baker fastelavensboller, pynter i barnehagen og har karneval for alle i barnehagen.

Ramaden/Eid

Vi markerer ramadan og eid i barnehagen.

Påske

Vi formidler tradisjoner rundt påsken og formidler påskebudskapet på en enkel måte. Vi lager påskepynt og snakker om at våren nærmer seg.

Dugnad

5.mai er det klart for dugnad. Da jobber vi sammen for å gjøre barnehagen klar til 17.mai. Dugnad er også et sosialt treffpunkt, der vi jobber side om side, for å bidra til trivsel for små og store. Foreldre og personalet blir enige om hvilke oppgaver som skal prioriteres. Skulle den planlagte datoen by på veldig dårlig vær, finner vi en alternativ dato.

17.mai

I mai øver vi oss på 17. mai sanger. Vi forteller om 17.mai, om tradisjoner, om flagget vårt m.m. Vi øver på å gå i 17.mai tog, og vi "øver " på å spise pølser og is!

Borgejordet barnehage har tradisjon for å gå i tog 17.mai. Foreldrekontaktene tar ansvar for barnehagens fane, og de som har lyst møter opp og går sammen i borgertoget.

Mangfoldsmarkering

I juni markerer vi mangfold og likeverd. Dette er en fargerik markering, med aktiviteter, musikk, lek og dans.

Sommerfest

17.juni er det sommerfest for barn og foreldre. Foreldrekontaktene er arrangører av festen, i samarbeid med personalet. Vi spiser og koser oss, og markerer at barnehageåret snart er slutt, og vi har avslutningsseremoni for Bjørnene.

Høstsuppe

24. oktober, markerer vi FN-dagen, og inviterer vi foreldre til høsttreff med hjemmelaget grønnsakssuppe som barna har vært med på å lage.

Jul

I desember begynner vi juleforberedelser som baking, lager litt gaver, og snakker om julens budskap og tradisjoner. Julen har flere tradisjoner som vi markerer.

Julegrantenning

1. desember inviterer foreldrerepresentantene/SU til en liten markering med tenning av julegran ute.

Nissefest

I desember er det nissefest! Vi spiser julegrøt, går rundt juletreet og kanskje får vi nissebesøk...!

Lucia

12. desember markerer Luciadagen (13.12) med Luciatog og lussekatter

Bursdager

Vi markerer barnas bursdager på avdelingen de hører til. Vi henger opp flagg og har bursdagssamling for den som fyller år.

Bursdagsinvitasjoner kan legges i hyllene. For å kunne dele ut invitasjoner i barnehagen må dere be alle guttene/jentene på avdelingen, alle barn i samme årskull på avdelingen, eller hele avdelingen. **Det er viktig for oss at ingen skal være "den ene" som faller utenfor.**

Barnehagen kan lånes til bursdager for barna, ta kontakt med styrer for avtale lån.

Våre fokusområder 2025 -26

Et inkluderende lekemiljø for alle

Rekomp (Regional kompetanseheving) videreføres inn i barnehageåret 2025-26, og hovedoverskriften er **“Et inkluderende lekemiljø for alle”**.

Barn leker fordi de må! Leken er lystbetont, og en læringsarena der barnet gjør seg erfaringer med vennskap, roller, kreativitet, demokrati og samarbeid. Vi vil se på ulike måter å tilrettelegge for lek, organiseringer, den voksnes rolle m.m. med mål

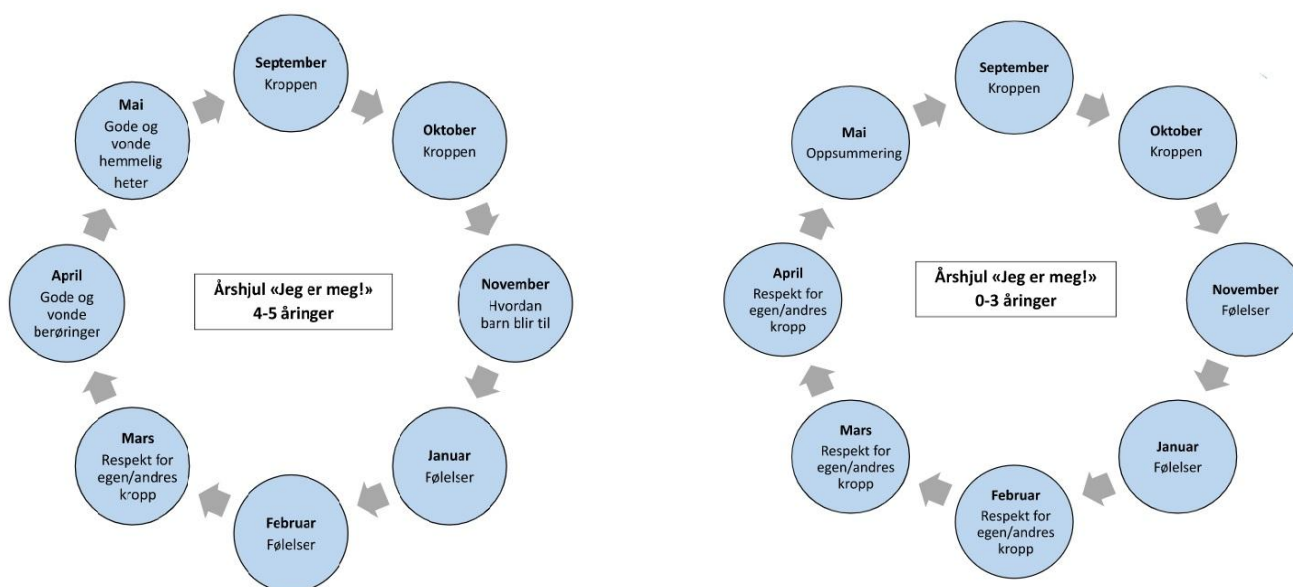
Jeg er meg

«[Jeg er meg!](#)» er et prosjekt for å fremme barns seksuelle helse og for å forebygge seksuelle overgrep og vold mot barn. Prosjektet har pågått i Larvik siden 2018 og er nå godt innarbeidet i barnehagene. Prosjektet har til hensikt å styrke de ansatte på helsestasjon og i barnehage sin kunnskap og bevissthet om barns naturlige seksuelle utvikling, og hvordan denne kommer til uttrykk gjennom lek og atferd. Ved å øke denne kompetansen hos de ansatte, er vårt håp at de blir satt i bedre stand til å snakke med barn om disse temaene, og dermed lettere kan identifisere barn det er grunn til å bekymre seg for.

Mål for “jeg er meg!”

- Gi barn og ansatte kunnskap.
- Etablere ord og begreper.
- Bli kjent med kroppen.
- Bli glad i egen kropp.
- Ha respekt for andres kropp.
- Bli kjent med egne og andres følelser
- Kunne si ifra og sette grenser.
- Bevisstgjøre barn om gode og vonde hemmeligheter.
- Bli kjent med likheter og ulikheter hos barn og voksne
- Bli kjent med ulike familiesituasjoner.

Mer informasjon om prosjektet finner du på hjemmesiden til Larvik kommune: ["Jeg er meg!"](#)

Barnehagens samarbeidspartnere

Larvik kommune har ansvar for at de ulike tjenestene for barn og barnefamilier er godt koordinert. Vårt fokus i samarbeidet er til barnets beste, og at tidlig innsats er viktig. Samhandlingsmodellen [Se meg - sammen om tidlig innsats](#) ligger til grunn for vårt arbeid.

Vi samarbeider også med tjenester og institusjoner utenfor kommunen for at barn og foreldre skal få et best mulig tilbud.

Våre samarbeidspartnere er:

- Kommunale og private barnehager i Larvik
- Grunnskoler i Larvik
- Helsestasjon og familiesenter
- Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)
- Tiltak og familieveiledning
- Barneverntjenesten
- Psykologtjenester
- Helse og rehabiliteringstjenesten
- Barnehagemyndigheten
- Hjelpemiddelsentralen/NAV
- Partnerbarnehage til USN (utplassering av studenter)
- Thor Heyerdahl videregående skole (utplassering av elever)
- Sandefjord videregående skole (utplassering av elever)
- Hedrum ungdomsskole (utplassering av elever)

Vurdering av barnehagens pedagogiske praksis

Vurdering er en viktig del av barnehagens pedagogiske arbeid. Gjennom vurdering av det arbeidet vi gjør, vil vi kunne påse at vi følger barnehageloven og rammeplanen.

Vurdering betyr at vi reflekterer i fellesskap over det pedagogiske arbeidet, at vi beskriver og analyserer og at det gir et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring. Vi vil også få en mulighet til å sikre at vi gjør de nødvendige valgene som sikrer barna en god barndom og et godt miljø å vokse opp i.

Diskusjon og refleksjon foregår daglig, og benyttes på våre møtearenaer i barnehagen. Vi tar opp faglige og etiske problemstillinger som bidrar til at barnehagens pedagogiske virksomhet utvikles og vi utvikler barnehagen i fellesskap.

Barnehagens verdigrunnlag

Rammeplanen for barnehagen (2017, s.7) sier at barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannelse som grunnlag for allsidig utvikling. Barnehagen skal også jobbe for å fremme likeverd og solidaritet, tilgivelse, mangfold og gjensidig respekt, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Alle barnehager skal bygge på verdigrunnlaget som er fastsatt i barnehageloven og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til, slik som FNs konvensjon av 20. november 1989 om barnets rettigheter ([FNs konvensjon om barnets rettigheter](#)).

Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barnas beste.

Barn skal bli demokratiske samfunnsborgere som skal ta hensyn til andre mennesker. Men de skal også få lov til å være individer som skal kunne heve stemmen og bli hørt. Personalet i barnehagen bør jevnlig reflektere over balansen i dette.

Barn og barndom

Alle ansatte skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi og legge opp til hverdager preget av lek, vennskap og trivsel. Vi som jobber i barnehagen skal hele tiden ha fokus på barnas beste. Vi gir rom for barnas ulike forutsetninger, perspektiver og erfaringer, og bidrar til at de utvikler et positivt selvbilde og en tro på egne evner. Barna møtes med anerkjennelse og empati. De får muligheten til å videreutvikle sosiale ferdigheter i fellesskap med andre mennesker. Alle handlinger og avgjørelser som berører barnet skal alltid ha barnets beste i fokus.

Ansatte i Borgejordet barnehage sørger for:

- Å anerkjenne barndommens egenverdi.
- Skaper en god barndom for barna sammen med barn og foresatte.
- At lek, fellesskap, vennskap og trivsel preger hverdagen.
- At alle barn blir møtt som unike og enestående individer og blir respektert for den de er.
- At alle barn blir møtt med anerkjennelse og forståelse.
- At alle barn blir møtt med empati og med respekt for deres opplevelsesverden.
- Alle barn blir lyttet til, og opplever at deres meninger og ønsker blir tatt på alvor.
- At alle barn møter voksne som er bevisst på voksenrollen og er gode rollemodeller.

Demokrati

Barnehagen skal legge til rette for at alle barn i barnehagen har mulighet til å delta i barnehagens fellesskap. Gjennom denne deltakelsen vil barna kunne utvikle en forståelse for samfunnet og den verden de er en del av. Ansatte i barnehagen skal la hvert enkelt barn få muligheten til å bidra og delta i barnehagens innhold.

Ansatte i Borgejordet barnehage sørger for at:

- Det utøves positive holdninger i henhold til ulikheter i samfunnet.
- Respekterer forskjellighet.
- Alle blir møtt med respekt og åpenhet.
- Barna får felles opplevelser.
- Barna får mulighet til å være med å bestemme innhold og aktiviteter.
- Barna får ansvar og frihet til å ta egne valg etter valg og modenhet.
- Ulike kulturer, språk og høytider markeres.
- Alle er like mye verdt, uavhengig av kjønn, religion, etnisitet eller sosiale samfunnslag.

Mangfold og gjensidig respekt

Barn skal få muligheten til å lære om samfunnet vi lever i. De skal lære at det greit å være annerledes, og at alle har lik rett til å være deltaker i samfunnet. De skal lære at det ikke er lov å krenke en annen person. Barnehagen skal bidra til at hvert enkelt barn føler seg sett og anerkjent for den de er.

Ansatte i Borgejordet barnehage sørger for at:

- Vi bygger vennskap og erfarer fellesskap gjennom felles opplevelser i lek og aktiviteter.
- Vi er forskjellige og ulikheter utfyller hverandre
- Det er mange måter å tenke på, gjøre ting på og det ene kan være like bra som det andre.
- I møte med andre lærer vi, og av ulikheter utvikler vi oss.
- Ulike kulturer og religioner er spennende, og læren og respekten for dette binder oss sammen i et fellesskap.
- Vi markerer ulike høytider, lærer enkle ord på ulike språk, snakker om, og leser om ulike familier og trosretninger.
- Vi anerkjenner mangfold, inkludering og retten til å være glad i hvem man vil.

Likestilling og likeverd

Alle ansatte skal aktivt jobbe for at alle barn og ansatte skal føle seg velkommen og viktig uavhengig av kjønn, funksjonsevne, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk, etnisitet, kultur, sosial status, språk, religion og livssyn. Barnehagen skal sørge for at barna har like muligheter til å bli sett og hørt, og oppmuntret til å delta i alle aktiviteter i barnehagen.

Ansatte i Borgejordet barnehage sørger for at:

- Alle barn, foreldre og ansatte blir møtt med respekt og likeverd.
- Barn som trenger ekstra støtte, får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud.
- Barn som mottar spesialpedagogisk hjelp inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet på avdelingen.
- Mangfoldet i samfunnet preger vårt valg av litteratur og annet materiell vi bruker i barnehagen, og at vi anerkjenner forskjeller og likheter

Bærekraftig utvikling

Barna i barnehagen skal bli kjent med at det vi gjør i dag får konsekvenser for fremtiden. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre, naturen og lære om hvordan de kan dekke sine grunnleggende behov uten å ødelegge for kommende generasjoner. De skal lære å tenke kritisk, være etiske i sine handlinger og vise solidaritet. Vi må derfor stille spørsmål og skape et klima med plass til barnas ulike perspektiver, løsninger og kreativ tenkning. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen, og ha tro på egne muligheter og evner til å påvirke omgivelsene.

Miljøperspektivet vil være et av de viktigste perspektivene som barnehagen må arbeide med. Gjennom lek, eksperimentering og hverdagsaktiviteter vil barnehagen legge til rette for gode opplevelser og erfaringer og en begynnende forståelse for bærekraftig utvikling. Kunnskap og holdninger dannes blant annet gjennom den praksis barna opplever i barnehagen. Det å få gode naturopplevelser og bli kjent med naturens mangfold er viktig for å kunne bli et miljøbevisst menneske.

Naturopplevelser i tidlig barndom blir ofte ansett som vesentlig for barns holdninger til natur senere i livet. Derfor er det viktig at vi i barnehagen starter med det som fascinerer barn som f.eks. insekter, fugler, frosker og ikke nødvendigvis de store spørsmålene.

Vi må gi barna opplevelser slik at de kan undersøke, undre seg og stille spørsmål for å forstå sammenhenger. Vi vil også forske på fornybare ressurser, lære om økosystemet og være miljøvernere.

Hvordan jobber vi med dette i Borgejordet barnehage:

- Vi benytter naturen i det pedagogiske arbeidet.
- Barna lærer om planter og dyr som er vanlige i nærområdet vårt.
- Vi rydder etter oss og plukker søppel når vi er på tur.
- Vi kildesorterer.
- Vi bruker gjenbruksmaterialer i ulike prosjekter.
- Vi går på turer i nærmiljøet.
- Vi tar vare på det vi har og reparerer ting sammen.
- Vi har fokus på gjenbruk og velger gjerne gjenbruk i stedet for å kjøpe nytt.
- Skolestarterne har egne dager med fokus på miljø.
- I det daglige jobber barnehagen for å finne miljøvennlige produkter og ta miljøvennlige valg.
- Barna skal få erfaringer med å ta vare på omgivelsene og naturen rundt oss.

FNs BÆREKRAFTSMÅL

Livsmestring og helse

Barnehagen skal legge til rette for at barna trives, kjenner mestring og følelse av egenverd. De skal få vise livsglede og oppleve at ansatte i barnehagen har et forebyggende perspektiv på krenkelser og mobbing. Barn skal oppleve barnehagen som et trygt sted å være der de har muligheten til å utfordre seg selv i samspill, fellesskap og vennskap. Voksne skal være støttende, og hjelpe barn til å mestre motgang, håndtere utfordringer og bli kjent med egne og andres følelser.

Ansatte i Borgejordet barnehage:

- Møter barn med omsorg og anerkjennelse.
- Møter barna med respekt for den de er. Alle skal oppleve seg som verdifulle, bli sett, hørt og forstått.
- Er tett på og nære barna, og tar ansvar for det vi ser, hører eller opplever knyttet til barns lek og vennskap
- Legger til rette for at barn skal utvikle vennskap og har noen å leke med.
- Veileder i lek og samspill, og hjelper barna med å finne hensiktsmessige væremåter overfor andre. Gjennom positiv veiledning lærer barna trinn for trinn å mestre livets oppturer og nedturer.
- Legger til rette for mestring og glede i hverdagen.
- Styrker barnas positive selvbilde og gir dem tro på egen mestring.
- Støtter barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Støtter barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger og handlingsalternativer i konfliktsituasjoner.
- Er bevisste sitt ansvar om å forebygge mobbing, utestengning og uheldige samspillsmønstre og ta grep dersom dette oppstår.
- Alle barn skal ha samme mulighet til å delta i aktivitet i regi av barnehagen – uavhengig av familiens økonomi.
- Barnehagen serverer sunn mat i henhold til «[Bra mat i barnehagen](#)».
- Barna er fysisk aktive.

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)
[Jeg er urolig-Hva gjør jeg-rutinen](#)

Kosthold og måltider

Barnehagene har utarbeidet en rutine knyttet til mat og måltider i barnehage og vi har en felles innkjøpsavtale. Rutinen er basert på helsedirektoratets råd og anbefalinger og skal følges av alle barnehager.

Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagealder kan vare livet ut. Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve matglede og matkultur. (Rammeplan for barnehager)

Vi serverer tre måltider om dagen. Frokost består av havregrøt og/eller knekkebrød med pålegg. Lunsj er brødmåltid med et større utvalg av pålegg, og avdelingene har en dag i uken med varmlunsj hvor barna ruller på å være med å lage maten. To-måltidet består gjerne av frukt, knekkebrød, havrefrø og/eller yoghurt.

Vi har fokus på å skape gode måltidssituasjoner, hvor barn og voksne kan være i sosialt spill med hverandre. Larvik kommunes barnehager følger [Helsedirektoratets anbefalinger](#), og vi begrenser inntak av søtsaker og snacks.

Gjennom året har vi likevel enkelte markeringer/anledninger som gjør det naturlig å servere noe søtt/snacks:

- Halloween - eks. popcorn/potetskruer
- Sankta Lucia-markering - lussekatter
- Jul - pepperkaker, baking av julekaker med evt pynt
- Påske - kanskje påskeharen kommer med egg?
- Ramadan og Eid - vi har fokus på matglede, deling av mat og mat fra andre kulturer, og deriblant er dessertene viktig.
- Fastelaven - fastelavensboller
- 17. mai markering - is
- Sommeravslutning - foresatte har med kaker til felles kakebord, regi av SU

Det hender at foresatte/besteforeldre ønsker å gi oss is på varme sommerdager, men dette takker vi som oftest nei til.

Det serveres ikke kaker, is eller andre søtsaker til bursdagsmarkeringer i barnehagen.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen. I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Barnehagens formål skal sees i sammenheng og være en gjennomgående del av det pedagogiske arbeidet og innholdet i barnehagen (Rammeplan for barnehager).

☰ Progresjonsplan 2024/2025 tydeliggjør hvordan personalet skal arbeide med formål og innhold.

Omsorg

Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, glede og mestring og for utvikling av empati og nestekjærlighet.

Personalet skal legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og barn seg imellom.

Barna skal oppleve å bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Dette gjør ansatte ved å tolke barnets signaler, være sensitive og verdsette barnas egne omsorgshandlinger (Rammeplan for barnehager, 2017).

Vi vil se barn som:

- Hjelper hverandre i hverdagen
- Trøster andre som er lei seg
- Har begynnende egenskaper innenfor konfliktløsning
- Inkluderer hverandre
- Er hyggelige med hverandre
- Snakker hyggelig til og om andre
- De viser at de vil ta vare på andre
- Lytter og viser respekt overfor andres meninger og behov

[Film: Omsorgsfulle relasjoner](#)

Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen og lekens egenverdi skal anerkjennes. Leken er en grunnleggende livs- og læringsform som barna kan uttrykke seg gjennom, og en viktig del av barnekulturen. Barn leker fordi de synes det er gøy. Samtidig utvikler barna sosiale, emosjonelle, motoriske, språklige og intellektuelle ferdigheter gjennom leken, kreativitet og evne til problemløsning. Lek er frihet til å velge venner, aktivitet og sted.

Voksne skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Vi skal inspirere til, og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. (Rammeplan for barnehager, 2017).

Vi vil se barn som:

- Utvikler sosiale ferdigheter
- Inkluderer hverandre
- Er aktiv
- Viser glede
- Etablerer, og utvikler, vennskap
- Bruker fantasien
- Bruker språket
- Viser følelser
- Viser trivsel

[Vetuva- Noen barn trenger hjelp til å leke](#)

Danning

Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåte og at danningen skjer i samspill med omgivelsene og forankres i våre verdier. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå og erfare felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet.

Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal personalet bidra til at barna utvikler evnen til kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til et godt samfunn (Rammeplan for barnehager, 2017).

Vi vil se barn og ansatte som:

- Hjelper barn å bli den beste utgaven av seg selv – til det beste for seg selv og andre
- Veileder barn til å finne, og utvikle, de gode sidene i seg selv
- Veileder barn til å gjenkjenne og regulere følelsene sine
- Veileder barn til å finne handlingsalternativer
- Fremmer empati
- Styrker mangfoldet
- Undrer seg sammen med barn

Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser.

Læring skjer gjennom erfaringer de gjør i leken, felles aktiviteter og det de ellers opplever i livene sine.

Barnehagen skal sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling.

Vi vil se barn som:

- Deltar i daglige gjøremål.
- Deltar aktivt i hverdagsaktiviteter og tilrettelagte aktiviteter.
- Utforsker.
- Er nysgjerrige.
- Bruker erfaringer de får innenfor fagområdene i rammeplanen.
- Undrer seg sammen med ansatte og andre barn.
- Viser mestringsfølelse

Vi har aldersbaserte lekegrupper på tvers av avdelingene:

- Mariehøner 2-3 åringene på Lilleskogen og Solheim
- Ekorn 3-4 åringene på Månejordet og Bøkeskogen
- Rever 4-5 åringene på Månejordet og Bøkeskogen
- Bjørner 5-6 åringene på Månejordet og Bøkeskogen

Vennskap og fellesskap

Barnehagen skal fremme positive handlinger som motvirker avvisning, utestenging, verbal og fysisk mobbing. Miljøet må ha rom for alle barn slik at alle barn opplever inkludering, trygghet og tilhørighet. Felles opplevelser og daglig samvær i trygge, inspirerende omgivelser er et godt grunnlag for å utvikle fellesskapsfølelse og vennskap mellom barna.

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og barnehagen skal legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap.

En del av den sosiale kompetansen består i å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. Dette trenger mange barn støtte til.

Vi vil se barn som:

- Bryr seg og tar vare på hverandre
- Opplever samhold og nærhet
- Byr hverandre inn i lek
- Trøster hverandre
- Hjelper hverandre

[Handlingsplan for et godt psykososialt miljø i barnehagen](#)

Kommunikasjon og språk

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Personalet skal anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og nonverbale uttrykk og støtte dem i deres språkutvikling og anerkjenne og verdsette ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk, tegn-til-tale og ASK-symboler. Personalet skal støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig utvikle norsk språkkompetanse.

Tidlig og god språkstimulering er en viktig del av barnehagens innhold.

Vi vil se barn som:

- Kommuniserer med hverandre og voksne
- Forteller om det de opplever, følelsene og erfaringene sine
- Bruker bøker, sang, rim og regler
- Forstår humor, tull og tøys
- Har et variert og rikt språk

[Språk – mye mer enn bare prat](#)

Barnas medvirkning

FNs barnekonvensjon vektlegger at barn har rett til å si sin mening i alt som vedrører det, og barns meninger skal tas hensyn til.

Barnas medvirkning er sentralt for barns læring og trivsel. Personalet skal høre på barnas synspunkter, anerkjenne deres meninger og ytringer og la dem oppleve at de har innflytelse. Det er viktig å passe på at alle barn får mulighet til å medvirke, men som voksne har vi også et ansvar for å sette grenser og lære barnet å håndtere et nei.

Når barn medvirker vil vi se barn som:

- Blir lyttet og tatt hensyn til
- Får være med på å påvirke daglige opplevelser
- Deltar i daglige gjøremål
- Tar egne valg
- Medvirker i valg av regler
- Medvirker i valg av aktiviteter og måltid
- Tør å vise følelser og sette ord på dem
- Tar del i samspillet i gruppa
- Gis tid til «å prøve selv»
- Deltar på dialogkonferanser når de er 5 år

[Medvirkning er mer enn å bestemme selv - Vetuva](#)

Samarbeid mellom hjem og barnehage

Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet, dialogen med foreldrene og ivareta foreldrenes rett til medvirkning. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål, og grunnlaget for samarbeidet mellom barnehage og hjem skal være barnets utvikling og trivsel.

Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere, og de har ansvaret for barna og oppdragelsen ((iht. barnekonvensjonen og barneloven) og barnehagen skal være et kompletterende miljø i forhold til hjemmet. Vi jobber for å etablere et godt samarbeide med foreldrene, preget av åpenhet og et ønske om å gi hvert enkelt barn de beste forutsetninger for utvikling og trivsel.

Basert på forskning (Kvello 2023) vet vi at det er enkelte faktorer i barns oppvekst, miljø og utvikling som spiller en stor rolle for menneskers livskvalitet livet ut.

I barnehagen og skolen er vi derfor ekstra opptatt av:

- Å bidra til at alle barn har et trygt og omsorgsfullt miljø både i barnehagen/skolen og hjemme
- Å gi barn god utviklingsstøtte slik at språk, adferd, motorikk og vennskap samsvarer med alder
- Å hjelpe barnet til å innordne seg rutiner, å tåle motgang og å godta grensesetting
- At barnet opplever mesting og å være sosialt inkludert
- Å støtte foreldre i oppdragerrollen

Noen ganger kan barnet eller familien trenge hjelp, støtte eller veiledning. Da kan barnehagen hjelpe til slik at kontakt med rett instans opprettes og barnets velferd kan ivaretas helhetlig og tverrfaglig.

[Kurs og veiledning for foreldre](#)

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen (Rammeplan, 2017 s.33).

Vi ønsker at oppstarten skal bli best mulig for barn og foreldre og er bevisst viktigheten av dette første møtet. Det er med på å danne grunnlag for et aktivt, gjensidig og nyttig samarbeid. Når barnet begynner i barnehagen legger vi til rette for at barnet får bli kjent med personalet og omgivelsene sammen med foreldrene sine gradvis.

Barnet blir møtt første dagen av en fast ansatt som skal være med barnet i tilvenningsperioden og i tiden etter. Dette er med på å skape trygghet for både barn, foresatte og de ansatte. Vi gjennomfører en oppstartsamtale med foreldrene under tilvenningsperioden slik at vi får avklart forventninger til barnehagen og vi får skriftliggjort nødvendig informasjon om barnets behov.

Vi avholder foreldremøte for nye på småbarnsavdelingene i mai. Deretter blir det avsatt tid for besøk, samt at foreldre og barn oppfordres til å jevnlig besøke barnehagen før oppstart.

Overgang innad i barnehagen

Når barnet skal bytte avdeling innad i barnehagen, vil det i hovedsak være barnehagen som står for at barnet blir kjent med "nye voksne", lekekamerater og rommene på ny avdeling.

I løpet av våren legger barnehagen til rette for at barnet er på besøk på den nye avdelingen. Dette gjøres sammen med en kjent voksen fra barnets avdeling. De voksne som skal ta imot barnet bruker naturlige situasjoner til å etablere gode relasjoner til barnet. Gode rutiner for utveksling og overføring av informasjon om barnet (mellom avdelingene) sikres ved at pedagogene overfører informasjon til ny avdeling.

Hos oss besøker barn og voksne fra «gammel» avdeling «ny» avdeling. Besøkene trappes gradvis opp i lengde og hyppighet. Etter hvert besøker barna ny avdeling alene.

Overgangen mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning (Rammeplan, 2017 s. 33).

Barnehagen jobber målbevisst for at alle barn skal være trygge og godt forberedt til skolestart og evt. SFO. Dette skjer i samarbeid med foreldre og skolen barnet skal begynne på.

Barnehagen skal legge til rette for at barna har med seg ferdigheter og kunnskap slik at de møter skolen med nysgjerrighet og positiv forventning. Det legges til rette for en god avskjed med barnehagen.

Barnehagen inviterer foresatte til en avslutningssamtale hvor vi gjennomgår barnets ulike utviklingsområder og eventuelt behov for tilrettelegging i skole og andre ting foreldre er opptatt av. Dette skjemaet oversendes til skolen barnet skal begynne på.

Der det er behov for mer tilrettelegging, etableres det et samarbeid med skolen i god tid før barnet begynner på skolen.

Larvik kommune har fastsatte rutiner for overgang fra barnehage til skole og SFO.

[Årshjul - overgang barnehage - skole/SFO Oppvekst og kvalifisering](#)

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Planlegging

Det vektlegges i Rammeplanen at barnehagen er en pedagogisk virksomhet som skal planlegges, dokumenteres og vurderes.

På planleggingsdager, i personalmøter og avdelingsmøter planlegges det pedagogiske arbeidet i barnehagen. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppa.

Gjennomføringen av planene må være så fleksible at det er rom for spontanitet og barns medvirkning.

Vi baserer planleggingen på observasjon, dokumentasjon og refleksjon. Personalet må legge kortsiktige planer, men også se hele barnehageåret under ett.

Foreldregruppa gis mulighet til å medvirke til barnehagens innhold gjennom daglig kontakt, i foreldresamtaler, på foreldremøter og deltagelse i barnehagens samarbeidsutvalg.

Årsplanen godkjennes hvert år av barnehagens samarbeidsutvalg.

Vurdering

Barnehagen bruker personalmøter og avdelingsmøter til vurderingsarbeid. I tillegg er den daglige kontakten med foreldrene, foreldresamtaler, foreldreundersøkelse og observasjoner med på å bidra til det totale vurderingsarbeidet.

Vurdering skjer også gjennom samtaler i barnegruppa eller med enkelt barn, og gjennom observasjoner av barns trivsel og deltagelse i barnehagedagen.

Vurdering/evaluering skal støtte de voksne i planleggingen og bidra til å sikre at utviklingen av barnehagen skjer på en bevisst måte.

Den fortløpende vurderingen skal følges opp av nye tiltak og justeringer i planene.

Dokumentasjon

Vi gir foresatte et innblikk i barnehagehverdagen gjennom en kort oppsummering i foreldreportalen Visma flyt barnehage.

Ansattes dokumentasjon er viktig i forhold til refleksjon, dialog og utvikle ny praksis.

Dokumentasjonen kan være et middel for å få fram ansattes ulike oppfatninger og åpne opp for en kritisk og reflekterende praksis.

Dokumentasjon skal være med på å fortelle og gjenskape historien for barna, slik at de kan reflektere sammen med andre barn og voksne om det de ser og har vært med på.

Dokumentasjon er et verktøy for:

- Å se sammen med barn
- Å se hvordan barn lærer
- Å se barns initiativ, tanker og innspill – og ta disse på alvor
- Å planlegge tema arbeid
- Å evaluere/reflektere over egen pedagogisk praksis
- Å synliggjøre barnas prosesser og produkt (for foreldre)

Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning, og gi barn muligheten for medvirkning. Arbeidsmåtene skal varieres, og tilpasses enkeltbarn, barnegruppa og lokalmiljøet.

Barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. (Rammeplan s. 40). Barn er forskjellige og vi skal tilrettelegge slik at alle barn får det de trenger i forhold til et inkluderende og likeverdig tilbud. Dersom barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet, vil barnehagen opplyse foreldrene om retten til spesialpedagogisk hjelp.

Hva gjør vi:

- Barnas erfaringer, interesser, synspunkter og initiativ er utgangspunkt for det daglige arbeidet
- Tema og prosjektarbeid er også viktige arbeidsmåter, som bygger på barnas interesser
- Vi bygger på kreativitet og lek og er åpne for improvisasjon og barns medvirkning
- Vi veksler mellom aktiviteter på avdelingene, på uteområdet eller på tur
- Vi veksler mellom å gi fellesaktiviteter og aktiviteter i mindre barnegrupper
- Vi stimulerer barnas undring og evne til å stille spørsmål, søke opplevelser, ta initiativ og mestre nye ting
- Vi gir barna varierte inntrykk og mulighet til å uttrykke seg på forskjellige måter
- Vi dokumenterer, evaluerer og justerer jevnlig våre valg av arbeidsmåter

Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barn skal utvikle seg, lære og oppleve mestring og fremgang. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser (Rammeplanen, 2017).

[Progresjonsplanen ser du her.](#)

Barnehagens digitale praksis

I Rammeplanen står det bl.a. at: «Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring»

Det kan f.eks.være bruk av digitale verktøy som pc, Ipad, smarttelefoner, prosjektor og smartboard.

Bruk av IKT i barnehagen skal være en naturlig del av hverdagen til barn og voksne. Digitale redskaper kan være gode verktøy for å stimulere og inspirere barnas eget kreative uttrykk og nysgjerrighet. Det er med på å berike barnas inntrykk og gi dem flere muligheter til å uttrykke seg, bidra til gjenkjenning og stimulere hukommelse, språk og konsentrasjon.

Når vi bruker applikasjoner og nettbrett, får barna erfaring med matematikk, samarbeidspill, språkstimulering etc. på en lystbetont, samhandlende og engasjerende måte.

Ved en gjennomtenkt og bevisst holdning, sikrer vi god kvalitet og et godt læringsutbytte. Den voksnes tilstedeværelse og tilrettelegging er vesentlig.

Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesser og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Fagområdene er beskrevet i barnehagens [progresjonsplan](#) og ses derfor i sammenheng med barnas alder.

Fagområdene er:

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Trafikksikker barnehage

Barn har rett på en trygg og god oppvekst, der trafikksikkerhet inngår. Trafikksikkerhet er de voksnes ansvar, og vi er rollemodeller for den oppvoksende generasjon. Hvis holdninger og vaner etableres tidlig, vil det være lettere å tenke trafikksikkerhet videre i livet.

Barnehagen har rutiner for sikkerhet når barna skal på turer utenfor port og har en mobilitetsplan som også inneholder mål om trafikksikkerhet i og rundt barnehagen.

- Alle biler skal parkeres på egen parkeringsplass, og skal rygges inn. Dette informeres om på høstens foreldremøte, og personalet minner på det underveis i året, dersom de ser at noen parkerer annerledes
- Barn skal sitte forsvarlig festet i bil, når de leveres og hentes
- Portene skal alltid være lukket i barnehagens åpningstid og barnet skal være i selskap med en voksen ved all ferdsel på parkeringsplassen
- Ved kjøring i bil, buss og taxi skal alltid foresatte ha gitt samtykke, og barna skal sikres forskriftsmessig
- Barna skal ha på refleksvest når de er på tur
- Alle barn læres og trenes i regler for fotgjengere, i bruk av refleks, skilt og veimerking og i bruk av sansene sine i alle naturlige trafikksituasjoner
- Skolestarterne lærer om skilt og bruk av refleks

Kompetanseplan

Barnehagene utvikler sin pedagogiske praksis gjennom barnehagebasert kompetanseutvikling. Dette er et utviklingsarbeid som involverer hele personalet og som foregår i den enkelte barnehage. Hver barnehage utarbeider en kompetanseplan.